

OMAVALVONTAOHJELMAN SEURANTA

2/2025

Osana omavalvontaohjelmaa Valtion koulukodit toteuttaa omavalvonnan seurantaan neljännesvuosittain.

Raportti laaditaan Valtion koulukotien laatujohtoryhmässä palveluyksiköiden mittaristoanalyysien perusteella ja julkaistaan osoitteessa

valtioniokoulukodit.fi/omavalvonta

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Tämä raportti koskee ajanjaksoa 1.4.-30.6.2025.

RAPORTIT

Aloitteita ja poikkeamia kerätään Valtion koulukotien laatujärjestelmä Kartassa. Aloitteita kerätään niin lapsilta kuin henkilökunnaltakin. Palautteita kerätään Kartan lisäksi myös säännöllisillä asiakaspalautekyselyillä. Poikkeamat jaotellaan kriittisiin tilanteisiin, poikkeamiin toiminnassa, fyysisen ympäristön poikkeamiin sekä tietoturvapoikkeamiin. Koulukotiyksiköitä koskevat aloitteet, palautteet ja poikkeamat käsittelee paikallinen johtoryhmä ja koko organisaatiota koskevat laatujohtoryhmä. Käsittely suoritetaan kuukausittain ja tarvittaviin toimenpiteisiin ryhdytään viipymättä.

Vuoden 2025 toisella neljänneksellä Valtion koulukodeissa kirjattiin 35 aloitetta, 19 palautetta ja 231 poikkeamaa.

Aloitteista 26 oli tehnyt henkilöstö ja 9 tuli lapsilta. Aloitteet käsiteltiin prosessin mukaisesti koulukotiyksiköiden johtoryhmissä ja koko organisaatiota koskevat aloitteet laatujohtoryhmässä kuukausittain.

Poikkeamailmoituksista suurin osa koski kriittisiä tilanteita, joita oli tehty huhti-kesäkuussa 121 kappaletta. Seuraavaksi eniten ilmoitettiin poikkeamista toiminnassa, joita kirjattiin 51 kappaletta, näistä 27 koski poikkeamia lääkehoidossa. Lisäksi kirjattiin 22 tietoturvapoikkeamaa ja 37 fyysisen ympäristön poikkeamaa. Kaikki poikkeamat käsiteltiin prosessin mukaisesti johtoryhmissä, kriittisten tilanteiden ilmoitukset käsiteltiin myös työsuojelutoimikunnassa.

ASIAKKAAT

Asiakaspalautetta kerätään sijoitetuilta lapsilta, heidän perheiltään sekä sijoittavilta sosiaalityöntekijöiltä. Valtion koulukodit käyttää palautteen keräämisessä Pulssi -kyselyitä. Koulukotiin sijoitetuilla lapsilla on mahdollisuus antaa palautetta 10 kertaa vuodessa. Pitkäaikaisessa sijoituksessa olevan lapsen perheiltä kerätään palautetta kaksi kertaa vuodessa ja erityisen huolenpidon jaksolla olevien perheiltä aina jakson päättyessä. Sijoittavalta sosiaalityöntekijältä palautetta pyydetään kerran vuodessa ja erityisen huolenpidon jakson päättyessä.

Lasten palautekysely

Huhti-kesäkuussa lapsilta on kysytty palautetta kahdessa Pulssi- kyselyssä. Kyselyn teemoina olivat lapsilähtöisyys ja inhimillisuus. Molempien kyselyiden vastauksissa oli parannusta verrattuna syksyllä 2024 tehtyihin kyselyihin (taulukossa sulkujen sisällä).

Arviointikohde	Lapsilähtöisyys n=64 (v.2024)	Inhimillisuus n=48 (v.2024)
Vastausten keskiarvo	3,2 (3,0)	3,2 (3,0)

Kysymysten ja väittämien asteikko on 1–4 (eri mieltä – vähän eri mieltä – melkein samaa mieltä – samaa mieltä)

Perheiden palautekysely

Pitkäaikaisessa sijoituksessa olevien lasten perheille palautekysely toteutetaan puolen vuoden välein touko- ja marraskuussa. Erityisen huolenpidon jaksolla olevan lapsen perheille palautekysely toteutetaan jakson päättyessä.

Aikavälillä 1.12.2024–31.5.2025 perheiden palautekyselyyn saatiin 13 vastausta. Näiden vastausten keskiarvo asteikolla 1-4 oli 3,8. Parhaat arviot palautteessa saivat puheeksiottamisen helppous, lapsen hyvä kohtelu, kielen, uskonnon ja kulttuurin huomioiminen sekä työntekijöiden uskominen lapsen mahdollisuuksiin. Edellisellä tarkastelujaksolla 1.6.-30.11.2024 palautteiden vastausten keskiarvo oli 3,8.

Sosiaalityöntekijöiden palautekysely

Pitkäaikaisessa sijaishuollossa olevien lasten asioista vastaaville sosiaalityöntekijöille kysely toteutetaan kerran vuodessa lokakuussa sekä sijoituksen päättyessä. Erityisen huolenpidon jaksolla olevan lapsen sosiaalityöntekijälle palautekysely toteutetaan jakson päättyessä.

Aikavälillä 1.11.2024-31.5.2025 palautetta oli antanut 16 sosiaalityöntekijää. Vastausten keskiarvo oli 3,6, asteikon ollessa 1-4 (vuonna 2024 keskiarvo oli 3,7). Korkeimmat keskiarvot kyselyssä saivat kohdat "Lapsi saa koulunkäyntiin tarpeidensa mukaista tukea"(3,9) sekä "Koulukodissa lapsella on tilaa oireille ja onnistua" (3,8). Kyselyssä saamamme palautteen mukaan eniten kehitettävää on avoimuudessa ja läpinäkyvyydessä (3,3), ajantasaisessa tiedottamisessa (3,4) sekä lapsen ja perheiden vaikutusmahdollisuuksissa työskentelytapoihin koulukodissa (3,4).

Rajoitustoimenpiteet

Valtion koulukodeissa tehtiin vuoden 2025 toisen neljänneksen aikana yhteensä 577 lastensuojelulain mukaista rajoitustoimenpidettä. Edelliseen kolmen kuukauden jaksoon verrattuna rajoitustoimenpidepäätöksiä tehtiin 144 kpl vähemmän. Eniten laskua oli kiinnipidoissa (182 -> 60) sekä eristämisissä (86 -> 38). Myös muiden rajoitustoimenpiteiden käytössä oli laskua.

Taulukko: rajoituspäätökset 1.4.-30.6.2025

kpl	Tyyppi	Asiakkaita
118	Aineiden ja esineiden haltuunotto (LSL 2007/417 65 §)	58
38	Eristäminen (LSL 2007/417 70 §)	16
58	Henkilönkatsastus (LSL 2007/417 66 a §)	33
89	Henkilöntarkastus (LSL 2007/417 66 §)	51
60	Kiinnipitäminen (LSL 2007/417 68 §)	17
75	Liikkumisvapauden rajoittaminen (LSL 2007/417 69 §)	32
22	Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen (LSL 2007/417 69 a §)	16
87	Omaisuu den, lähetyksen ja tilojen tarkastaminen (LSL 2007/417 67 § 1.-3. mom.)	48
9	Päätös liikkumisvapauden rajoittamisen lopettamisesta (LSL 2007/417 69 § 2. mom.)	7
2	Päätös yhteydenpidon rajoittamisen lopettamisesta (LSL 2007/417 63 § 2. mom.)	2
19	Yhteydenpidon rajoittaminen (LSL 2007/417 62 §)	16
YHTEENSÄ: 577 kpl		

HENKILÖSTÖ

Valtion koulukodit aloitti kevään aikana henkilöstön järjestelmällisen perehdyttämisen päihdetyön menetelmään. Menetelmä pohjautuu yhdessä Pesäpuu ry:n kanssa laadittuun Nuorten päihdetyökirjaan. Perehdytys toteutetaan sisäisenä koulutuksena perehdyttäjien toimesta ja siihen osallistuu kaikki hoito-, kasvatus- ja opetushenkilöstöön kuuluvat työntekijät.

Kesäkuun alussa Valtion koulukodit järjesti erityisen huolenpidon kehittämispäivät henkilöstölleen kaksipäiväisenä tapahtumana. Kehittämispäivillä pohdittiin Valtion koulukotien erityisen huolenpidon nykytilaa ja tulevaisuutta sekä luotiin yhteistä ymmärrystä ja jaettiin hyviä käytänteitä. Tilaisuuteen osallistui lähes 60 henkilöä, edustettuina olivat erityisen huolenpidon asuinyksiköt ja opetushenkilöstö, Valtion koulukotien asiantuntijat sekä yhteinen hallinto.

Valtion koulukodit on tehnyt sopimuksen HAUS:n kanssa Jatkuvan oppimisen palvelusta esihenkilöille sekä talous- ja henkilöstöhallinnon työntekijöille. Koulutukset alkavat syyskuussa 2025. Samaan palveluun kuuluu valtion yhteinen perehdytysohjelma uusille työntekijöille ja esihenkilöille. Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa esihenkilöiden sekä talous- ja henkilöstöhallinnon hyvän hallinnon, työturvallisuuden, työhvinvoinnin ja työsuojelun osaamista.

Henkilöstön sairaspöissaolovuorokausia oli vuoden 2025 toisella neljänneksellä 1707 kappaletta. Verrattuna vuoden ensimmäiseen neljännekseen sairaspöissaolot vähenivät 598 vuorokaudella.

VALVONTA

Valtion koulukodit oli huhti-kesäkuun aikana kahden Aluehallintaviraston tarkastuskäynnin kohteena. Lisäksi on annettu selvityksiä ja vastineita hyvinvointialueiden tekemiin epäkohtailmoituksiin sekä lasten kanteluihin eduskunnan oikeusasiamiehelle sekä hallinto-oikeuteen.

OMAAVALVONNALLISET TOIMENPITEET

Vuoden 2025 toisen neljänneksen aikana Valtion koulukodit on vahvistanut lastensuojelun substanssin johtamista sekä hallinnollista keskittämistä nimittämällä määräämääräisen lastensuojelutyön johtajan.

Myös asiakasohjautumiseen on valmisteltu muutosta ja 1.8.2025 otetaan käyttöön toimintamalli, jossa vaativan tason hoitoon ohjautetaan pääsääntöisesti erityisen huolenpidon jakson kautta.

Vuoden 2025 toisen neljänneksen aikana on aloitettu Valtion koulukotien laatujärjestelmän arviointi ja kehittämistyö yhteistyössä HAUS:n kanssa. Työskentelyn tarkoituksena on arvioida laatujärjestelmän nykytilaa ja kehittää laatutyötä sekä laadun varmistamista.

Kaikissa koulukotiyksiköissä on rekrytoitu laajasti uutta kasvatus- ja hoitohenkilöstöä avoinna olevien virkojen täyttämiseksi. Myös yhteistä hallintoa on vahvistettu rekrytoimalla tietosuojaan liittyviin tehtäviin erityisasiantuntija.

OMAAVALVONTAOHJELMAN JA SUUNNITELMAN PÄIVITYKSET

Vuoden 2025 toisen neljänneksen aikana omavalvontaohjelma sekä palveluyksiköiden omavalvonta-suunnitelmat on päivitetty. Päivityksessä muiden kuin Limingan koulukodin osalta poistettiin maininnat ISO 90001 sertifikaatista. Päivitetyt omavalvontaohjelma ja -suunnitelmat ovat nähtävillä osoitteessa: valtioneoulukodit.fi/omavalvonta